

DE POSTRIJDER

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 54.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags, s' donderdags & zaterdags.

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk, 15 centimen.
Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 4 FEBRUARI.

De discussie over het budget van binnenlandsche zaken blijft kalm, en heeft zich donderdag bepaald tot de kwestie van verhooging van jaarwedde der professoren van het middelbaar onderwijs en provinciale ambtenaren, en tot de tusschenkomst der openbare schatkist om den toestand der gemeentesecretarissen te verbeteren.

De heeren Bergé en Bockstaal zijn op dit laatste punt teruggekomen, doch de heer Minister van binnenlandsche zaken heeft andermaal verklaard, dat de gemeentesecretaris, uitsluitend een beambte der gemeente zijnde, het aan dezen toekomt, ze te betalen volgens den dienst, dien zij bewijzen, en de positie, die zij bekleeden. De heer Pirmez heeft gezegd, dat de heer Delcour « honderd maal gelijk » had, in dit gedacht te volharden, want hij is logiek, en moet de ware principen niet ten offer brengen aan eene ijdele populariteit.

Dit is, mer vergunne het ons te zeggen, niet geheel en al juist. De gemeentesecretarissen zijn gemeentelijke bedienden, zeer zeker! maar zij werken ook, en bijzonderlijk, voor het gouvernement. Geene statistiek, of mer vraagt er hunne medewerking voor, eene medewerking die soms zeer lastig, almachtig en langdurig is. Indien dus het gouvernement wezenlijk wil, dat de gemeentesecretarissen enkel het werk der gemeente verrichten, dat het dan eens vooral besluite, hun geen arbeid op te leggen, waarmee de gemeente niets te stellen heeft, en waarvoor noch de gemeente noch de Staat de minste vergoeding geven. Het oogenblik zou kunnen komen, dat de plaatselijke bedienden vlakaf zouden weigeren, nog eenig gouvernementeel werk te verrichten, omdat, de heer Minister zegt het zelf, zij uitsluitend ten dienste der gemeente zijn.

Antwoordinge op zekere bekribbelingen, meer bijtend dan ernstig, van den heer Bergé, heeft de heer Minister van binnenlandsche zaken gezegd, dat men sedert twee en twintig maanden op het krediet van 20 miljoen voor de bouw en het meubeleeren van scholen, eene som van 4,950,000 fr. beschikt heeft. En de heer Bergé vindt nog, dat men niet genoeg voor het lager onderwijs doet! « Het is ongehoord! » om te spreken gelijk de heer Frère. Onder welk liberaal ministerie heeft men, op zoo korten tijd, zulke aanzienlijke offeringen voor dezen belangrijken openbaren dienst gedaan? De katholieken hebben, ten andere niet noodig opgewekt te worden, als er kwestie is, het onderwijs te ontwikkelen, en bijzonderlijk het lager onderwijs, dat het onderwijs der minst-begooede klas is.

Heiligshenderij.

Wij lezen in den *Etudiant Catholique* en in al de dagbladen den volgende brief, gedagteekend, Luik, 30 januari:

« Misschien zult gij u herinneren, dat voor veertien dagen, de dagbladders den brand van het gemeente-kollegie van Hoi verhaalde; doch ik wil u heden spreken over eenige gebeurtenissen, die deze ramp vooraf gingen. Gansch Hoi spreekt er over, maar ik denk dat gij het eerste dagblad zult zijn, dat er melding zal van maken. Aan het gemeente-kollegie van Hoi is eene normaalschool gebocht en waarna den besten geest heerscht; ik laat er u over oordeelen.

« Daags voor den brand, naderde een normalist wiens naam ik zwijgen zal, zonder biechten tot de H. Tafel, sloot de hostie in zijnen geldbuis en bracht ze mede naar het kollegie. Daar gekomen speelde hij er mede, onder de toeprechtingen van verscheidene andere normalisten, hij deed haar van de eene hand in de andere springen, terwijl hij de ceremoniën der Kerk nabootste. Toen dit spel geëindigd was, legde hij de Hostie in zijnen lessenaar en eindelijk, tot bekrooning van 't werk, nam hij ze eruit, legde ze tusschen zijnen boterham en at ze op.

« Daar de studie dien avond door enige wanorde gestoord was, wendde de heiligshender zich tot de leerlingen die naast hem zaten, zeggende: « Morgen zult gij vroeger opstaan dan gewoonlijk. » Hij wist niet dat hij eene voorzegging deed; maar 's morgens, ten 2 1/2 ure stond het kollegie in vlammen en de leerlingen waren te been.

« Men denkt goed te weten, dat de brand niet alleen in de studieaal der normalisten, maar op de bank, aan den lessenaar zelve van den plichtige ontstaan is. Op dit laatste punt heb ik nog niet al de wenschelijke inlichtingen kunnen bekomen; ik verzeker dus niets. Gedwongen door de talrijke getuigen zijner heiligshennis, heeft de ongelukkige normalist aan M. den deken van Hoi, zijne afgrijpselijke misdaad omstandig beleden.

« Men spreekt van in het kollegie van Hoi eene boekkapel te bouwen, alwaar het H. Sakrament altijd zou uitgesteld zijn, en waar men wekelijks, en misschien dagelijks de mis zou lezen.

« Zoodanig zijn de feiten die te Hoi alom verhaald worden, en welke noodzakelijk binnen kort, gansch en klaar aan den dag zullen komen.

« Zulke gebeurtenissen hebben geene uitleggingen noodig, en ik zal dus elke opmerking ter zijde laten.

« Indien ik er in geluk nieuwe inlichtingen te bekomen, zal ik mij haasten ze u mee te deelen. »

BINNENLAND.

Vandaag 4 februari wordt te Brussel 't huwelijk gevierd van de prinses Louisa-Maria, oudste dochter van Koning Leopold II, met den prins van Saksen.

— Men schrijft uit Brussel, 4 februari:

Ter gelegenheid van het huwelijk der prinses Louisa, zullen heden 4 februari, er een aantal benoemingen in het Leopolds-orde plaats hebben: daarenboven zullen de burgerwachten, die sedert meer dan 55 jaren in graad zijn, het kruis van 1° klas, en die welke 25 jaren dienst hebben en in graad zijn, dat van 2° klas ontvangen. De gevangenstraffen, die de maand niet te boven gaan, zullen even als de geldboeten van 50 fr. en minder kwijgescholden worden.

— Verleden donderdag was een priester te midden der hoofdstad het voorwerp der onscholste brutaliteiten. Hij kwam langs de Gulden-vlieslei toen hij zich op eens omringd zag door eene hende van een vijftiental lotelingen, die aanging met hem op de walgelijkste wijze te beledigen, tot zij de daad bij het woord voegden, hun slachtoffer op het lijf vielen, ten gronde wierpen en door het slijk sleepten. Dit gedaan hebbende, ging die zoo verlichte en beschaafde jonkheid haren weg, al zingende: « Versmoord het klerikalisme in het slijk. » De arme priester stond raapt zijnen hoed op en ging heen, zonder dat er zich ergens eenige schaduw van politie vertoonde.

— Men schrijft uit Brussel:

Verleden zaterdag, ten 2 ure, is prinses Clementina van Saksen-Coburg-Gotha, met haren zoon prins August, van Parijs te Brussel aangekomen. De koning en de graaf van Vlaanderen waren aan de zuiderstatie, om hen te ontvangen. Ten 5 1/2 ure kwamen aan de Noorderstatie aan, aartschertog Joseph van Oostenrijk, de prins van Saksen-Coburg-Gotha, prinses Amalia en prins Frederik van Saksen-Coburg-Gotha, die met een talrijk gevolg van Oostenrijk kwamen. De Koning en de Graaf van Vlaanderen bevonden zich ook bij deze aankomst aan de statie, ten einde hunne bloedverwanten welkom te heeten.

Zijn te Brussel nog aangekomen: De prins van Wallis, de hertog van Anumale, de graaf van Parijs. Morgen zal de regerende hertog van Saksen-Coburg aankomen.

— Eenige katholieken van Brussel hebben, ten prijze van 200,000 francs, een groot eigendom aangekocht, om er, na de noodige veranderingen, den *Katholieken Kring* te vestigen.

— Men schrijft uit Charleroi, 4 februari:

Dezer dagen heeft te Petri-Courcelles een jacht-hond zijnen meester doodgeschoten, en ziehier in welke omstandigheden: M. D... kwam van de jacht en plaatste zich het geweer tusschen de beenen, ten einde de lading, welke er op gebleven was, er af te trekken, toen zijn hond binnen kwam. Het dier sprong op hem toe om hem te stelen, plaatste den poot op den haan van het geladen wapen en het schot ging af. Het jacht-hond, dat als een kogel bij elkander was, droog den jager onder de kin in het hoofd en M. D... viel stokdood.

— Men meldt ons uit Heyst-op-den-Berg:

Op 24 december ll. 's avonds, ontdekte men op den ijzeren weg van den *Grand Central* alhier, het verminkte lijk van J. B. Liekens, 74 jaar oud, geboren te Heyst-op-den-Berg en wonende te Iteghem. De schedel van den ongelukkige was verbrijzeld en de vingers der rechterhand gepletterd. Men denkt dat Liekens die langs den ijzeren weg huiswaarts keerde, door een trein omgestooten en overreden is.

— Bij de grot van Oostakker, het *Belgische Lourdes* genaamd, is den verleden zomer een wonder voorgevallen, waarover de gazetten, gezwegen hebben, en daarom van velen als onwaar beschouwd werd. Eenige goddelooze jongelingen waren naar Oostakker gegaan, met het inzicht den spot te drijven met de bedevaart. Een hunner veinsde blind te zijn, en ging zich wassen met het water der grot, waarna hij, om met de mirakelen te spotten, de oogen moest openen en uitroepen miraculeus genezen te zijn. Dewijl de gezellen zijner godderige handelwijze hem al lachend toeriepen: « Ziet gij nog niet? » voelde hij zich eensklaps met volkomene blindheid geslagen.

Wij hebben over dit feit inlichtingen genomen, en kunnen heden vaststellen, dat de zaak zoo waar is, dat men ons zelfs het gesticht genoemd heeft, waar die *miraculeuze blinde* verzorgd wordt. Hij weigert naar Oostakker zijne genezing te gaan vragen, niet, gelijk men zegt, uit koppigheid, maar omdat hij Gods straf herkende, tot boeting, zijne blindheid tot op het einde zijns levens verdragen wil, gelukkig zijnde, gelijk hij zegt, door de blindheid zijns lichaams, het gezicht zijner ziel te hebben weerbekomen: Hij is volkomen bekeerd. De gazetten hebben gezwegen uit eerbied zijner geachte familie. (De *waarte Volksvriend*.)

— Gedurende het derde kwartaal van dit jaar, hebben de peerdenslachterijen in Parijs voor de publieke voeding 282,140 kilogrammen vleesch, van 1,535 peerden, ezels en muilezels afkomstig, verkregen. De peerden worden voor de slachterijen tegen 125 en 150 francs gekocht, dat is minstens 100 francs duurder dan de vilders er voor geven. De voornaamste redenen van de levering

aan de slachterijen zijn: misvorming der beenen, verrekking van spieren, kortasemigheid, onhandelbaarheid, ouderdom, enz.

— De minister van openbare werken heeft aan de Nationale Vergadering een wetsontwerp voorgelegd tot bouw van een tunnel tusschen Frankrijk en Engeland, volgens maatschappij, aan wie de concessie is toegestaan, onderneemt het werk uit te voeren, zonder 's Staats tusschenkomst, noch waarborg voor de interesten van het kapitaal.

— Elken morgen komen in Londen 780,000 personen voor hunne zaken naar de *City*, welke zij des avond verlaten, om zich naar hunne woningen in de voorsteden te begeven. De straten worden doorloopen door 40,000 politie-agenten, en de bedienden van den post zijn talrijk genoeg om met hunne huisgezinnen eene gansche stad te bevolken. Er verschijnen te Londen 514 dag- en weekbladen. Er wordt jaarlijks voor eene waarde van bijna 60 miljoen gas verbruand, en de waterleidingen leveren elken dag aan de inwoners 100 miljoen galonnen water. De stad strekt zich uit over het grondgebied van vier gaafschappen, en begint reeds een vijfde, het gaafschap *Herts*, in te nemen. Op het einde der 19^e eeuw zal hare bevolking waarschijnlijk 5 miljoen inwoners bedragen, en indien de aangroei der bevolking in de 20^e eeuw op denzelfden voet voortgaat, zal zij, in 't jaar 2,000 tot 25 miljoen inwoners belopen. Ondanks dit alles, is de stad altijd ruim van levensmiddelen voorzien, en niet meer blootgesteld aan den hongersnood, die haar in vroegere tijden, zoo dikwijls heeft geteisterd.

— In Europa en Amerika zijn in 1870, twee miljoen tweemaal honderd duizend horloges gemaakt. Zwitserland alleen leverde 1,600,000 stuks, Frankrijk 500,000, Engeland 200,000 en de Vereenigde Staten 100,000. Het Zwitsersche kanton Bern levert jaarlijks 500,000 stuks; Genève vervaardigt 150,000 meestal zeer kostbare. In het kanton Waadland worden gemeentelijk alleen binnenwerken gemaakt, ten getalle van 150,000 per jaar. Het kanton Neuchâtel levert de meeste horloges; meestal de helft van de geheele Zwitsersche productie.

— De staande legers der verschillende Staten van Amerika hebben de volgende sterkten:

— Dat van de Vereenigde Staten 50,000 mannen, van Mexico 48,000, van Guatemala 5000, Honduras 600, van San Salvador 1000, van Costa-Rica 1000, van Columbia 1820, van Venezuela 5000, van Brazilië 25,500, van Peru 4700, van Equator 1300, van Bolivia 2000, van Chili 3500, van de Argentynsche Republiek 6500, van Uruguay 2500.

— Van de andere Staten buiten Europa bezit Perzië een leger, welks sterkte op voet van vrde 86,800, en op voet van oorlog 152,600 manschappen telt; het leger van China is bijna 650,000 manschappen groot; Japan, waar thans de algemeene dienstplicht bestaat, bezit een staand leger van 50,000 man, met 72 stukken geschut. In Afrika hebben Egypte en Tunis wel georganiseerde legers; voor 't eerste 76,800 en voor het tweede 10,500 manschappen groot.

— Te St-Petersburg is een man, die een haard draagt, welke 2 meters 50 centimeters lang is.

Wij zouden curieus zijn om hem dien baard eens te zien kammen.

Het schijnt dat er te Hodeng-Aimeries, (Héne-gou) een genaamde Albert Ghislain, plafoneerder is, die een baard heeft van 1^m 50.

BUITENLAND.

Duitschland.

Uit Kleef wordt gemeld, dat de zaak van Mgr. Martin, bisschop van Munster, dezer dagen aldaar voor de rechtbank is behandeld. Bij gelegenheid van zijn jongste bezoek, in een aantal plaatsen van zijn bisdom afgelegd, met het doel om zekere kerkelijke plechtigheid te verrichten, had de bisschop zijn uitdrukkingen veroorloofd, waarvoor hij ter verantwoording werd geroepen. De bisschop was zelf tegenwoordig, ten einde zijne zaak te verdedigen. Hij beweerde, dat de door hem gebezigde woorden niet mochten worden beschouwd als strekkende om de kerkelijke wetten te gispfen. Het Openbaar Ministerie was van een tegenovergesteld gevoelen en eischte eene maand vestingstraf. De uitspraak zal geschieden op 28 dezer.

Van heinde en verre was eene talrijke menigte samengestroomd, ten einde getuige te zijn van de behandeling van het rechts-geding. Niet de geringste stoornis is voorgekomen.

Italië.

MISDADIGE POGING.

Terwijl men op 27 januari, in de hoofdkerk van Livorno eene groote plechtigheid vierde, werd eene Orsinibom voor het hoogaltaar geworpen. Het slachtoffer waarop de dader van dit schelmstuk het gemunt had was ongetwijfeld Mgr. Mizzetti, bisschop van Livorno. Gelukkig voor den prelaat en de geestelijkheid vlogen de stukken der bom in horizontale richting. Een veertienjarige koor-knaap genaamd *Mabili Vincenzo*, werd alleen aan de beenen getroffen en onbeduidend gekwetst.

De bisschop Mizzetti behield de grootste koelbloedigheid en vermaande de aanwezigen tot de kalmte. Eene andere misdadige poging was de bovengemelde voorafgegaan. Eene springbus met

brandende lont was tegen de groote kerkdeur geworpen. Gelukkig was dit door de politie bemerkt, die de lont kon uitdooven eer de ontploffing plaats had.

Engeland.

De *Daily-News* verhaalt de volgende gebeurtenis die de goddelijke diensten heeft onderbroken in de kathedraal van Albury. Men was bezig met de gebeden te lezen toen kapitein Symes van zijne plaats opstond, den preekstoel beklom en de armen uitstreckende uitriep, dat God hem bevolen had aan de vergadering eene onangename hoedschap mede te deelen. Op dit oogenblik kwamen de bedienden der kerk op den preekstoel en maanden den braven kapitein aan, naar beneden te gaan. Voor alle antwoord trok hij zijnen degen en daarmede boven zijn hoofd zwaaiende, riep hij uit, dat indien iemand hem in de uitoefening zijner zending durfde onderbreken, hij hem het hart zou doorboren. De bedienden trokken zich haastig terug en kapitein Symes zette zijne aanspraak voort. Hij verwittigde de aanwezigen dat zijn plicht hem gebood ieder van hen te vermanen, dat zij gevaar liepen verloren te gaan, indien zij in hun tegenwoordig geloof bleven volharden.

De heer Armstrong, advocaat en vertrouwde vriend van den kapitein, stond op, begaf zich naar den preekstoel en smeekte zijnen vriend naar beneden te komen. Deze hief zijnen degen op en bracht hem daarmede eenen slag op de hand toe, waardoor hem een vinger schier afgesneden werd. Deze buitensporige handelwijze werkte een algemeen alarm; de vrouwen schreeuwden en vielen in onmacht; de mannen vereenigden zich bij groepen en riepen tot den kapitein dat hij zou beneden komen. Een hunner die zich niet liet afschrikken door de wonden van den heer Armstrong, klom op den preekstoel en wilde den predikant tot reden brengen; voor alle antwoord legde deze op hem aan met een revolver.

Op het zicht van dit wapen vluchtte de man naar beneden en verschoof zich achter den trap van den predikstoel. Onderwijl verlieten de hertog en de hertogin van Northumberland hunne plaatsen; de hertogin viel in onmacht en werd door hare dienstboden uit de kerk gedragen. Kapitein Symes bleef volkomen meester van den predikstoel, sloeg met zijnen degen op den bijbel en begon met luider stem zijne zoogezegde boodschap te verklaren, onder het gemener der vrouwen en de bedrivingen der mannen, die voortgingen met hem toe te roepen dat hij zou afstijgen. Ondertusschen hadden de kerkbedienden zich van lange roeden voorzien en begaven zich opnieuw naar den predikstoel. Na eene verschrikkelijke worsteling gelukte het hun den hardnekkigen predikant van zijnen degen en zijnen revolver te beroven en zich van zijnen persoon meester te maken. Ondanks zijn hevigen tegenstand, werd hij aan handen en voeten gebonden en aan een pilaar vastgehecht. Later werd hij in de handen der politie geleverd en voor eenen rechter gebracht, die hem, op grond van het bewijschrift van eenen geneesheer, naar een gesticht voor krankzinnigen heeft laten overbrengen.

MENGELINGEN.

HET LIED VAN GROOTMOEDER.

REFREIN. Als grootmoeder trouwde,
Ik weet niet wat jaar,
Dan ging het heel anders,
Ik zeg het voorwaar.

1.

Zij heeft het mij duizende keeren verteld,
Dan trouwde de jongmans nog niet voor het geld;
Zij zochten een vrouwtje die braaf was en spon
En stoppen en naaien en 't huis blijven kon.

2.

Men zag kant nog zijde bij werkende liën,
Dan droegen de vrouwen nog geen krinolien
Zoo wijd als een' kerkdeur. Een zedig gelaat,
Was dan bij de vrouwen haar schoonste sieraad.

3.

Zij droegen geen hoeden zoo klein als een tas,
Zij droegen hun haar, maar... 't was eigen gewas;
Zij kenden noch bal, noch soirées, noch het spel,
Zij leerden hun kind'ren, en deden zeer wel.

4.

Die kale mijnheeren, zoo pront en zoo stijf,
Al hebben zij somtijds geen hemd aan hun lijf;
Die stoffen en bollen met handschoen en rief,
En niemand betalen, — die vond men dan niet.

5.

Dan leefde de man steeds te vroe in zijn' staat,
Hij werkte en hij slaafde zeer vroeg en zeer laat;
En dronk al des zondags een pint vier of vijf,
Maar keerde met klokslag terug bij zijn wijf.

6.

Dan leefde 't gezin steeds in vreugde en in trouw;
De vrouw minde haar man, en de man zijne vrouw;
Dit zei mijne grootmoeder menigen keer,
Gelukkige tijden, wanneer keert gij weer?